

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 1 kwietnia 2015 roku

Powód P. S. pozwem, który wpłynął do Sądu w dniu 15 kwietnia 2014 roku wniósł o stwierdzenie wystąpienia błędu w działaniu osoby sporządzającej w pozwanym Ministerstwie (...) ocenę okresową powoda za okres od dnia 21 lutego 2012 r. do dnia 10 lutego 2014 r., polegającym na pomyłce w sposobie wypełnienia jej formularza oraz sprostowanie z urzędu wewnętrznej niespójności tej oceny (zgodnie z intencją osoby sporządzającej ocenę), której średnia arytmetyczna ze wszystkich ocen cząstkowych przyznanych za poszczególne kryteria oceny wyniosła 3,77 (poziom „powyżej oczekiwań”), zgodnie z deklarowaną wobec powoda intencją oceniającego. Alternatywnie powód wniósł o uznanie, że jego ocena okresowa została zaniżona przez przyjęcie średniej w wysokości 3,44 (poziom „na poziomie oczekiwań”) w wyniku decyzji Dyrektora Generalnego oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odszkodowania w wysokości odpowiadającej trzykrotności aktualnego miesięcznego wynagrodzenia powoda tj. kwoty około 23.500 zł, z tytułu pozbawienia powoda – przy poziomie tylko „na poziomie oczekiwań” – prawa do kolejnego stopnia służbowego w służbie cywilnej (i odpowiedniego dodatku do wynagrodzenia) ze skutkiem na okres przynajmniej do 2018 r., a także z tytułu pozbawienia powoda prawa do bezkonkursowego przeniesienia na stanowisko zastępcy dyrektora komórki organizacyjnej w urzędzie – także przynajmniej do 2018 r. Ponadto niezależnie od powyższego, powód wniósł o uznanie, że ocena okresowa nie została przeprowadzona wobec powoda zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o służbie cywilnej i w wyniku tego jest zaniżona (powinna być na poziomie przynajmniej ok. 4 pkt.) (pozew k. 4 – 9).

W odpowiedzi na pozew Ministerstwo (...) w W. poinformowało o braku możliwości zawarcia ugody i wniosło o oddalenie powództwa w całości, zarówno w części dotyczącej zmiany oceny okresowej powoda, jak i roszczeń odszkodowawczych i zasądzenie od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Uzasadniając pozwany stwierdził, że ocena została przeprowadzona w sposób rzetelny i nie jest dotknięta żadnymi uchybieniami natury formalnej, za wyjątkiem naruszenia terminu jej sporządzenia, ze względu na ilość obowiązków oceniającego. W dalszej części pozwany kwestionował zasadność roszczeń powoda zarówno w sferze podstawy odszkodowawczej, jak i ewentualnej wysokości (odpowiedź na pozew k. 32 – 34).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód P. S. był zatrudniony w pozwanym Ministerstwie (...) w W. (poprzednio Ministerstwie (...)) w okresie od 6 marca 2000 r. roku, w pełnym wymiarze czasu pracy ostatnio na stanowisku Radcy Generalnego w Departamencie (...) (umowa o pracę k. 2, porozumienia: k. 28, k. 41 (II tom) akt osobowych część B).

Z dniem 1 października 2001 r. powód został mianowany urzędnikiem służby cywilnej (pismo k. 28, akt k. 29 a/o B).

Uwzględniając pozytywną ocenę okresową i umotywowane wnioski bezpośredniego przełożonego powoda, powodowi przyznawano kolejne stopnie służbowe w służbie cywilnej (pisma: k. 67, k. 91, k. 45 (II tom) a/o B).

Do zadań powoda należało m.in.: przygotowanie projektów merytorycznych stanowisk w zakresie interoperacyjności transportu kolejowego, uczestniczenie lub prowadzenie konsultacji resortowych i międzyresortowych, w celu dostosowania stanu infrastruktury kolejowej do wyznaczonych standardów, przygotowanie we współpracy z właściwymi komórkami MI i MF projektów instrukcji dla przedstawicieli RP w UE, w celu zapewnienia czynnego udziału RP w procesie decyzyjnym UE, uczestniczenie w przygotowaniu projektów krajowych planów, programów i strategii w zakresie kolejnictwa – zawierających instrumenty realizacji polityki UE w zakresie interoperacyjności transportu kolejowego – w celu realizacji międzynarodowego rozwoju sieci kolejowej, (...), uczestniczenie w przygotowaniu projektów krajowych aktów prawnych transportujących regulacje prawne Unii Europejskiej w zakresie transportu kolejowego, w celu zapewnienia ich pełnej spójności, uczestniczenie w zespołach, komitetach i komisjach związanych z działalnością Ministerstwa w celu wsparcia właściwego wdrożenia i stosowania prawa wspólnotowego (opis stanowiska k. 10).

Przyjętym u pozwanego zwyczajem w związku ze zbliżającym się terminem dokonania ocen okresowych pracowników, było wysyłanie przez dział kadr stosownych przypomnień do przełożonych pracowników (wydruk e-mail k. 13, zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, zeznania powoda k. 90v – 91v).

W wyniku przeprowadzenia w dniu 10 lutego 2012 r. oceny okresowej, powód uzyskał 3,77 pkt, co stanowiło średnią arytmetyczną wyliczoną w oparciu o oceny cząstkowe poszczególnych kryteriów oceny (ocena okresowa k. 16 – 18).

W okresie od grudnia 2013 r. do końca stycznia 2014 r., kiedy powód przebywał na urlopie wypoczynkowym, pojawiła się kwestia oceny powoda za kolejny okres pracy. W tym celu został on wezwany do siedziby pozwanego (zeznania powoda k. 90v – 91v).

Po powrocie do pracy w miesiącu lutym powód przypomniał swojemu przełożonemu o konieczności dokonania oceny z zaznaczeniem, że bardzo mu zależy, aby ocena odzwierciedlała jego osiągnięcia (zeznania powoda k. 90v – 91v).

Oceniający powoda J. K. miał wątpliwości dotyczące akceptacji sporządzonej przez niego oceny okresowej powoda przez dział kadr (wydruk e-mail k. 43, wydruki wiadomości sms k. 54, zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, zeznania powoda k. 90v – 91v).

Przełożeni powoda mając na uwadze plany przesunięcia powoda do innego departamentu, rozważali kwestię przyznania powodowi niższej oceny (zeznania powoda k. 90v – 91v).

W miesiącu marcu 2014 r. dyrektor departamentu T. W. wystąpił do dyrektora generalnego z wnioskiem o przesunięcie powoda wraz z zadaniami do innego departamentu, co wiązało się ze zmianą etatyzacji i koniecznością dokonania ograniczeń składu osobowego (zeznania świadka T. W. k. 76v – 78, zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, pismo k. 83, k. 84).

Ostatecznie powód został przeniesiony do Departamentu (...) i otrzymał nowy zakres obowiązków (zeznania świadka T. W. k. 76v – 78).

Na spotkaniu z powodem przed dokonaniem oceny jego przełożony J. K. skupił się na swoim podejściu do oceny pracy powoda i wyraził swoją intencję ocenienia pracy powoda na poziomie „powyżej oczekiwań”, o czym od razu go powiadomił. W tym przypadku przełożony brał pod uwagę swoją poprzednią ocenę za 2012 r. z uwzględnieniem wskazania Dyrektora, aby te same okoliczności nie były dwa razy z rzędu podstawą oceny „powyżej oczekiwań”. O tej zasadzie poinformował powoda, gdyż miało to wpływ na treść oceny (zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, zeznania świadka T. W. k. 76v – 78).

W związku z trwającą ewaluacją pracy, powód zwrócił się do pracodawcy z prośbą o zwrócenie uwagi na problem pogłębiającej się od pewnego czasu nieadekwatności opisu jego stanowiska z rzeczywistymi zadaniami, które dotyczą kolejowych korytarzy transportowych. Powód zwracał także uwagę pracodawcy na swoje istotne osiągnięcia przy realizacji powierzonych zadań (notatka k. 19, dokument k. 21v – 22v, zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, zeznania powoda k. 90v – 91v).

Dokonanie oceny przez przełożonego zostało nieco opóźnione z uwagi na jego nieobecność w pracy (zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, wydruki e-mail k. 60 – 62, zeznania świadka T. W. k. 76v – 78).

W miesiącu marcu 2014 r. praca powoda została poddana ocenie okresowej za okres od dnia 21 lutego 2012 r. do dnia 4 marca 2014 r. Oceny cząstkowe w 5 kryteriach były „na poziomie oczekiwań”, co dawało 3 pkt za każde, a w przypadku 4 kryteriów powód został oceniony „powyżej oczekiwań”, co dawało po 4 pkt. Przełożony powoda wpisał do oceny, jako średnią arytmetyczną ze wszystkich ocen cząstkowych za poszczególne kryteria wartość 3,77 (mimo, że właściwa średnia arytmetyczna to 3,44). Intencją J. K. było przyznanie powodowi oceny powyżej oczekiwań. (ocena okresowa k. 16- 18, zeznania świadka J. K. k. 55v).

Powód po podpisaniu formularza oceny okresowej nie rozmawiał z przełożonym o jej treści i wyniku, ani dalszej ścieżce rozwoju (zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, zeznania powoda k. 90v – 91v).

Następnie przełożonemu powoda zwrócono uwagę na istnienie sprzeczności między treścią ocen poszczególnych kryteriów a jej podsumowaniem, co było wynikiem popełnionego przez przełożonego błędu rachunkowego (zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v, T. W. k. 76v – 78).

W następstwie poinformowania działu kadr o zamiarze dokonania powtórnej oceny okresowej powoda, kadry przyjęły stanowisko, iż ocena końcowa wynika wyłącznie z ocen cząstkowych, co skutkowało potwierdzeniem przez oceniającego adekwatności ocen cząstkowych i parafowaniem poprawionego egzemplarza (zeznania świadka J. K. k. 55v – 56v).

Wobec dokonanej oceny, w dniu 6 marca 2014 r. (data potwierdzenia odbioru przez powoda) powód wniósł sprzeciw, uznając ją za generalnie zaniżoną, ze szczególnym uwzględnieniem zaniżenia ocen cząstkowych przyznanych za kryteria: „Samodzielność i inicjatywa”, „Skuteczna komunikacja” oraz „Doskonalenie zawodowe”. W odczuciu powoda zaniżenie ocen było ewidentne w zestawieniu z treścią/uzasadnieniem oceny okresowej z 2012 r. i stanem faktycznym w realizacji zadań przez powoda wtedy i obecnie, gdyż uzasadnienia zawarte w aktualnej ocenie są ogólne i pomijają elementy wyraźnie pozytywnie go wyróżniające. Powód wyraził również przekonanie, iż zaniżenie ocen było związane z brakiem wniosku o przyznanie kolejnego stopnia służbowego. Ponadto powód nawiązał do problemów, które sygnalizował wcześniej swoim przełożonym w zakresie wykonywania przez niego za nadmiernej ilości nałożonych na niego obowiązków (ocena okresowa k. 16 – 18, sprzeciw k. 20).

Pracodawca postanowił nie uwzględnić powyższego sprzeciwu, argumentując swoją decyzję brakiem stwierdzenia wystąpienia błędów formalnych rzutujących na konieczność ponownego jej sporządzenia, uznając, że poprzednio w arkuszu błędnie wyliczono średnią arytmetyczną na poziomie 3,77, zamiast 3,44, co i tak stanowi o uzyskaniu przez powoda pozytywnej oceny (pismo k. 24).

W dniu 4 kwietnia 2014 r. powód zwrócił się do J. K., który dokonał jego oceny okresowej o sprostowanie zaistniałej omyłki w wypełnieniu formularza w części dotyczącej ocen cząstkowych. Powód nawiązał do informacji uzyskanej od oceniającego, dotyczącej zamiaru oceniania jego pracy na poziomie „powyżej oczekiwań” (wydruk e-mail k. 28).

Miesięczne wynagrodzenie brutto powoda obliczone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy wynosiło 7.870,13 zł (zaświadczenie k. 36).

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd na podstawie :

akt osobowych powoda, dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, zeznań świadków J. K. (k. 55v – 56v), T. W. (k. 76v – 78) zeznań powoda w zakresie w jakim są zbieżne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie (k. 90v – 91v).

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron i nie budzi wątpliwości w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania występującego w sprawie świadka J. K.. Zeznania te są wewnętrznie spójne i logiczne, korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Zeznaniami powoda Sąd dał wiarę w zakresie w jakim odpowiadają ustalonemu stanowi faktycznemu, w szczególności w zakresie jakim dotyczą one jego intencji oceniania powoda na poziomie „powyżej oczekiwań” oraz przebiegu wydarzeń towarzyszących dokonaniu oceny okresowej powoda w kontekście popełnionego przez świadka błędu rachunkowego.

Zdaniem Sądu za wiarygodne należy uznać również zeznania świadka T. W., który w sposób spójny i logiczny przedstawił posiadaną przez siebie wiedzę odnośnie okoliczności mających miejsce w czasie i w związku z

ocena okresową powoda i jej konsekwencjami. Zeznania korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

W niniejszej sprawie został przesłuchany również świadek Z. K. (k. 76 – 76v), jednakże Sąd uznał jego zeznania za nieistotne dla rozstrzygnięcia z uwagi na brak wiedzy w zakresie objętym postępowaniem.

Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zeznań powoda, gdyż są zbieżne z ustalonym w sprawie stanem faktycznym i korespondują z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd oddalił wnioski powoda o przesłuchanie świadka I. Ż. i A. M. (k.90 i 90v), albowiem nie miały one żadnego znaczenia dla ustalenia istotnych faktów w niniejszym procesie, ich dopuszczenie doprowadziło by do niczym nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie Sądu roszczenie powoda P. S. zasługuje w części na uwzględnienie.

Ocena powoda jako członka korpusu służby cywilnej winna być dokonana na podstawie zarówno art. 94 pkt 9 k.p., jak i ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2008r., nr 227, poz.1505 ze zm.) oraz na podstawie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 maja 2009r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych członków korpusu służby cywilnej (Dz. U. z 2009 r. , nr 74, poz. 633).

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej ocenie okresowej podlega nie tylko urzędnik służby cywilnej, ale i pracownik służby cywilnej zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Od oceny okresowej służy, w terminie 7 dni od dnia zapoznania się z oceną, sprzeciw do dyrektora generalnego urzędu lub do innego oceniającego podmiotu. Sprzeciw rozpatruje się w terminie 14 dni od dnia wniesienia. W razie uwzględnienia sprzeciwu ocenę okresową zmienia się albo sporządza się ją po raz drugi. Od oceny okresowej sporządzonej po raz drugi przysługuje sprzeciw na ogólnych zasadach. W razie nierozpatrzenia sprzeciwu w terminie albo nieuwzględnienia sprzeciwu od oceny okresowej członek korpusu służby cywilnej może, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji albo od dnia upływu terminu, w którym należy rozpatrzyć sprzeciw, odwołać się do sądu pracy.

Z art. 9 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej (dalej u.s.c.) wynika, że w sprawach dotyczących stosunku pracy w służbie cywilnej, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu pracy i inne przepisy prawa pracy. Spory o roszczenia dotyczące stosunku pracy w służbie cywilnej rozpatrywane są przez sądy pracy.

Postanowienia art. 9 u.s.c. znajdują odzwierciedlenie w praktycznym stosowaniu przepisów ustawy o służbie cywilnej oraz kodeksu pracy, w szczególności w sytuacjach kolizji tych norm. Ustawa o służbie cywilnej nie precyzuje kwestii, że pracodawca winien stosować obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników pracy. W sytuacji braku regulacji jakiegoś przedmiotu stosunku pracy w ustawie szczególnej, zastosowanie mają ogólne regulacje kodeksu pracy. Zatem w przedmiotowej sprawie znajdzie zastosowanie art. 94 pkt 9 k.p. Artykuł ten stanowi, że pracodawca winien stosować obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników pracy.

Podkreślić należy, że ocena okresowa jest niezwykle ważnym zdarzeniem w życiu zawodowym pracownika korpusu służby cywilnej i w sposób znaczący waży na jego karierze zawodowej. Konsekwencją oceny może być rozwiązanie stosunku pracy członkiem korpusu służby cywilnej w razie dwukrotnej, następującej po sobie, negatywnej oceny.

Zgodnie z art. 89 ust 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (t.j. Dz.U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505), urzędnik służby cywilnej, który od otrzymania ostatniego stopnia służbowego uzyskał dwie kolejne następujące po sobie pozytywne oceny okresowe na jednym z dwóch najwyższych poziomów przewidzianych w skali ocen, otrzymuje kolejny stopień służbowy w terminie.

Zgodnie z art. 54 ust. 2 obsadzenie stanowiska zastępcy kierującego departamentem lub komórką równorzędną, o którym mowa w art. 52 pkt 2, stanowiska zastępcy wojewódzkiego lekarza weterynarii, o którym mowa w art. 52

pkt 3 oraz stanowiska zastępcy kierującego komórką organizacyjną, o którym mowa w art. 52 pkt 4, może nastąpić bez przeprowadzania naboru w drodze przeniesienia członka korpusu służby cywilnej spełniającego wymagania na to stanowisko oraz posiadającego ostatnią pozytywną ocenę okresową na jednym z dwóch najwyższych poziomów przewidzianych w skali ocen, sporządzoną w okresie 24 miesięcy poprzedzających przeniesienie.

W niniejszej sprawie ustalono, że proces zmierzający do dokonania przez przełożonego oceny okresowej powoda w marcu 2014 r. napotykał na wiele okoliczności spowalniających jego zakończenie i wywoływał wątpliwości odnośnie jego treści. Skutkiem tego było popełnienie przez oceniającego J. K. błędu, w wyniku którego powstała niespójność dokonanych przez niego ocen cząstkowych poszczególnych kryteriów z prawdziwą intencją ewaluacji powoda na poziomie „powyżej oczekiwań”. Skoro taka była intencja przełożonego to należy ją uwzględnić, albowiem zgodnie z powołanymi wyżej normami prawnymi to właśnie bezpośredni przełożony dokonuje takiej oceny autonomicznie. W takim razie średnia arytmetyczna ocen na poziomie oczekiwań nie odpowiada faktycznie tej jaką przełożony chciał powodowi przyznać.

Na marginesie także należy dodać (niezależnie od intencji przełożonego powoda), że pozwany w żaden sposób nie wykazał i nie przedstawił żadnych dowodów, w oparciu o art. 6 kodeksu cywilnego w związku z art. 300 kodeksu pracy, na potwierdzenie zasadności przyznania ocen cząstkowych na poziomie wskazanym w ocenie, w zakresie w jakim zakwestionował je powód.

W niniejszym stanie faktycznym Sąd rozważał także samodzielne przeprowadzenie oceny okresowej powoda, jednakże materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie (o czym mowa była już wyżej) nie pozwalał na dokonanie takich ustaleń. Wobec powyższego Sąd uchylił ocenę okresową za okres 21 lutego 2012 r. - 4 marca 2014 r., uznając za zasadne dokonanie oceny pracy powoda ponownie w sposób rzetelny, z uniknięciem uprzednio popełnionych nieścisłości i w konsekwencji oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Niezasadne było natomiast roszczenie powoda o zasądzenie na jego rzecz odszkodowania w wysokości kwoty około 23.500 zł, z tytułu pozbawienia powoda – przy poziomie tylko „na poziomie oczekiwań” – prawa do kolejnego stopnia służbowego w służbie cywilnej (i odpowiedniego dodatku do wynagrodzenia) ze skutkiem na okres przynajmniej do 2018 r., a także z tytułu pozbawienia powoda prawa do bezkonkursowego przeniesienia na stanowisko zastępcy dyrektora komórki organizacyjnej w urzędzie – także przynajmniej do 2018 r. Zgodnie bowiem z art. 54 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej powierzenie funkcji kierowniczej nie jest obligatoryjne w przypadku spełniania przez urzędnika wymogów formalnych. Niezależnie od wszystkiego powód, podobnie jak pozwany wcześniej, nie wykazał na podstawie art. 6 kodeksu cywilnego w związku z art. 300 kodeksu pracy swoich racji (na tę okoliczność nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych). Nie udowodnił związku przyczynowego między zachowaniem pozwanego a ewentualną szkodą. Nie wykazał też w żaden sposób szkody (i jej wysokości).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania nastąpiło w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c., na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu, przy czym w zakresie kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej w wysokości 1.800 zł, biorąc pod uwagę wysokość wynikającą z § 11 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002r. nr 163, poz 1349 z późn. zm.). Sąd oddalił bowiem roszczenie powoda o zasądzenie odszkodowania w wysokości 23 500 zł, w tym zakresie powód więc spór przegrał.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy Sąd orzekł jak w sentencji.

SSR Rafał Młyński

Z: (...).